

REDAKTORĖS SKILTIS

Šiais metais žurnalo „Žemaičių žemė“ redakcija (VO „Regionų kultūrinių iniciatyvų centras“) įgyvendina regioninės kultūros sklaidos projektą „Žemaitija – kraštas, kuriame gera gimti, gyventi ir kurti“.

Pagrindinis projekto rėmėjas – Lietuvos spaudos, radijo, televizijos rėmimo fondas. Įgyvendinant projektą bendradarbiaujama su Akademinio žemaičių jaunimo korporacija „Samogitia“.

Idėja vykdant šį projektą išleisti vieną žurnalo numerį, skirtą Luokėi, gimė jau senokai. Šis netoli gražuolės Šatrijos kalno įsikūręs miestelis visus žavi savo žmonėmis, čia jau keletas metų gražiai plėtojama bendruomenės veikla, puikiomis kultūrinėmis ir pilietinėmis iniciatyvomis, išskirtinai aktyviu jaunimu. Kiekvieną, kas čia atvyksta, sužavi įspūdingas kraštovaizdis, miestelio architektūra.

Luokiškiai renka savo krašto istoriją ir planuoja išleisti monografiją apie miestelį. Šiame leidinyje paminėtos Luokės istorijos svarbiausios datos, faktai, pateikti trumpi pasakojimai apie iškiliausius Luokės krašto žmones ir paskutiniiais metais čia vykusią, vietos gyventojams atmintin labiausiai įstrigusią kultūrinių renginių pynę.

Leidinio apimtis ribota, tai ne viską, ką ir patys norėjome, pavyko į jį sudėti. Dėkojame didžiąjai šio leidinio globėjai ir talkininkei – Luokės bendruomenės pirmininkei ir Luokės seniūnijos kultūrinės veiklos vadybininkei Marytei Beleckienei. Maloniai buvome nustebinti žurnalui pateiktais puikiais, įtaigiai parašytais Reginos Stonkutės-Žukienės prisiminimais apie savo vaikystę Luokėje. Nudžiugino Sofijos Gedminienės bei Eglės Kučikienės tekstai, kuriuose pateikta daug įdomių faktų apie miestelio istoriją. Šiuos tekstus iliustravome S. Gedminienės ir E. Kučikienės surinktomis, suskaitmenintomis ir mums atsiųstomis senomis nuotraukomis. Dėl objektyvių priežasčių ne visų jų autorius pavyko išaiškinti, ne visus ir nuotraukose užfiksuotus asmenis identifikavome.

Tikimės, kad tie, kurių vardų ir pavardžių nepaminėjome, neįsižeis, kad sulauksime jų laiškų, naujų tekstų, daugiau žinių apie Luokę ir jos žmones, informacijos, kurią galėsime panaudoti kituose leidinio numeriuose.

2007 m. liepos 19 d. Lietuvos Respublikos Heraldikos komisija (Komisijos posėdžio protokolas Nr. 362) aprobavo Luokės herbą. Jį 2007 m. rugpjūčio 14 d. dekretu patvirtino Lietuvos Respublikos prezidentas. Herbo etaloną sukūrė dailininkas Rolandas Rimkūnas.

Pažymoje, kurią parengė Heraldikos komisijos atsakingoji sekretorė Birutė Šiliniene, trumpai yra apžvelgta Luokės gyvenvietės ir jos apylinkių istorija, pažymėta, kad Luokė istorinio herbo anksčiau nėra turėjusi. Heraldikos komisijos posėdyje svarstant naujo herbo idėjas kartu su seniūnijos atstovais, buvo pritarta luokiškių norui savo herbe pavaizduoti Šatrijos kalną, kuris yra apie 2,7 km į pietvakarius nuo Luokės. Jo aukštis – 228,7 m. virš jūros lygio. Kalnas, arba tiksliau Pašatrijos piliakalnis, datuojamas II tūkstantmečio pradžia. Manoma, jog prieš Žemaičių krikštą Šatrijos kalne buvo viena svarbiausių pagonių šventyklų. Sklinda legendos ir pasakojimai, jog Šv. Jono

Luokės herbas

naktį čia ant šluotų suskrenda raganos. Jos šoka, linksmynasi iki tol, kol pragysta gaidžiai.

Pašatrijos piliakalnis nuo kurio matosi Moteraičio, Girgždutės ir kiti piliakalniai, buvo sudėtinė Žemaičių gynybos sistemos dalis, saugojusi nuo Kryžiuočių ordino puolimų. Vienos pilies signalai apie gresiantį pavojų, uždegant laužus, perspėdavo kaimynus, leisdavo pasiruošti prieš puolimui.

813 ha ploto užimantis Šatrijos kraštovaizdžio draustinis yra 1992 m. įsteigto Varnių regioninio parko dalis. Jo tikslas – išsaugoti vieną ryškiausių Lietuvoje moreninių masyvų kraštovaizdį su vertingu archeologiniu kompleksu.

Simbolių kalboje kalnas visose pasaulio kultūrose reiškia ryšį tarp dangaus ir žemės, dievybės artumą, amžinybę, tyrumą, pastovumą, tikslo siekimo įsikūnijimą. Beveik visuose tikėjimuose buvo teigiama, kad dievai gyvena kalnuose, nes virš jų – tik dangus. Dievas Mozei apsireiškė ant Sinajaus kalno ir paskelbė 10 Dievo įsakymų. Antikos laikais graikams vadovavę dievai buvo įsikūrę Olimpo kalne. Lietuvoje maldos namams statyti taip pat dažniausiai yra parenkama aukštuma, kalva ar kalnas.

Simbolių kalboje liepsną įprasta tapatinti su ugnimi, kuri heraldikoje vaizduojama liepsnomis. Viduramžiais liepsna reiškė sielos apsivalymą, bažnyčios vaidmenį, jos galią. Trijų liepsnos liežuvių vaizdavimas yra pats seniausias. Kalbos ar žvilgsnio ugingumą, parodant jų ypatingą jėgą ar naikinamąjį poveikį, atspindi liepsnų liežuviai, besiveržiantys iš akių ar burnos.

Luokės herbo sidabriniam lauke virš žalio trikalnio yra pavaizduotos trys raudonos liepsnos.

Sidabrinė skydo spalva heraldikoje reiškia turtą, dorą, skaistumą ir nekaltbę. Žalia – laisvės, grožio, džiaugsmo, sveikatos ir vilties spalva.

Šventė ant Šatrijos kalno. Centre – Luokės etnografinio ansamblio „Šatrija“ dainininkai. Vilijos Benešienės nuotrauka

